

PHÁT BIỂU THEO CHỦ ĐỀ VÀ PHÁT BIỂU TỰ DO

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

- *Nắm được các yêu cầu của việc phát biểu theo chủ đề và phát biểu tự do.*
- *Có kỹ năng phát biểu theo chủ đề và phát biểu tự do.*

Trong cuộc sống học tập, lao động và sinh hoạt hằng ngày, có rất nhiều tình huống đòi hỏi con người cần thể hiện những suy nghĩ, tình cảm, thái độ,...

243

LUYỆN TẬP

1. Hãy nêu ví dụ về các tình huống cần phát biểu theo chủ đề và phát biểu tự do.
2. Lập đề cương cho bài phát biểu theo chủ đề : *Vào đại học có phải là con đường lập nghiệp duy nhất của thanh niên hay không ?*
3. Trong cuộc thi diễn thuyết với chủ đề *Thế nào là một tình bạn đẹp ?*, mặc dù đã lập đề cương, nhưng người phát biểu trước lại trình bày nhiều nội dung giống như những gì anh (chị) đã chuẩn bị. Anh (chị) sẽ phát biểu như thế nào trước tình huống ấy ?

của mình trước mọi người bằng cách phát biểu. Nhìn chung có hai dạng : *phát biểu theo chủ đề* và *phát biểu tự do*.

Phát biểu theo chủ đề là phát biểu có nội dung đã được chuẩn bị, được báo trước, theo một đề tài, chủ đề nào đó. Ví dụ : Hãy chuẩn bị bài phát biểu về chủ đề : *Phải chăng văn hoá đọc của tuổi trẻ Việt Nam hiện nay đang suy giảm ?*

Phát biểu tự do là phát biểu một cách tức thời, không chuẩn bị trước, nội dung phát biểu phụ thuộc vào tình huống giao tiếp cụ thể. Ví dụ, trong buổi sinh hoạt "Thanh niên nhớ về cội nguồn", lớp anh (chị) bất ngờ được đón một cựu chiến binh. Người ấy đã từng ra trận và hiện mang trong mình nhiều thương tật. Thay mặt lớp, anh (chị) sẽ phát biểu như thế nào để chào đón người cựu chiến binh ấy ?

Để phát biểu có chất lượng, trong cả hai trường hợp trên, người phát biểu cần chú ý một số yêu cầu nhất định.

1. Yêu cầu chung

Dù phát biểu theo chủ đề hay phát biểu tự do, người phát biểu cũng cần chú ý một số yêu cầu sau đây :

- Mục đích, động cơ của việc phát biểu : mục đích rõ ràng, động cơ trong sáng.
- Đối tượng người nghe : lứa tuổi, nghề nghiệp, trình độ,...
- Nội dung phát biểu : đúng trọng tâm, nhiều thông tin, không trùng lặp với người khác,...
- Cách phát biểu : có mở đầu, có kết thúc ; rõ ràng, ngắn gọn, nêu được trọng tâm, tránh lan man, dài dòng ; có tư thế, cử chỉ, ngôn ngữ phù hợp với nội dung, đối tượng và hoàn cảnh giao tiếp ; có cách nói hấp dẫn, lời cuốn và gây được ấn tượng đối với người nghe.

2. Yêu cầu riêng

a) Phát biểu theo chủ đề

- Một chủ đề có thể có nhiều nội dung, vì thế cần lựa chọn nội dung phù hợp với hiểu biết và sở trường của mình.

- Để phát biểu có chất lượng, cần suy nghĩ và chuẩn bị các nội dung cụ thể sẽ phát biểu.

- Cần lập đề cương phát biểu.

- Phát biểu bằng cách trình bày miệng, không đọc bài viết sẵn.

b) Phát biểu tự do

- Tùy vào hoàn cảnh, đối tượng, nội dung được nói tới mà xác định, lựa chọn ý kiến cần phát biểu.

- Biết phản xạ nhanh, linh hoạt trước các tình huống giao tiếp.